

Ion RUSU (coordonator), Ioana RUSU, Bogdan BÎRZU

DREPT PENAL ROMÂN

Partea specială

Volumul IV

CURS UNIVERSITAR

- **Titlul VI – Infrațiuni de fals**
- **Titlul VII – Infrațiuni contra siguranței publice**

CUPRINS

ABREVIERI.....	5
TITLUL VI. INFRAȚIUNI DE FALS.....	7
CAPITOL INTRODUCȚIV. CONSIDERAȚII GENERALE	7
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	7
Secțiunea a 2-a. Sistematizarea incriminărilor	8
Secțiunea a 3-a. Codul penal în raport cu legea anterioară.....	10
Secțiunea a 4-a. Unele trăsături comune.....	11
Secțiunea a 5-a. Modificări intervenite după intrarea în vigoare a Codului penal	14
Secțiunea a 6-a. Situații tranzitorii. Aplicarea legii penale mai favorabile	14
CAPITOLUL I. FALSIFICAREA DE MONEDE, TIMBRE SAU DE ALTE VALORI.....	16
Secțiunea 1. Falsificarea de monede.....	18
Secțiunea a 2-a. Falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată	27
Secțiunea a 3-a. Falsificarea de timbre sau efecte poștale.....	35
Secțiunea a 4-a. Punerea în circulație de valori falsificate sau dobândirea de instrumente de plată fără numerar falsificate.....	41
Secțiunea a 5-a. Deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori.....	55
Secțiunea a 6-a. Emiterea frauduloasă de monedă	65
Secțiunea a 7-a. Falsificarea de valori străine	73
CAPITOLUL II. FALSIFICAREA INSTRUMENTELOR DE AUTENTIFICARE SAU DE MARCARE	76
Secțiunea 1. Falsificarea de instrumente oficiale	76
Secțiunea a 2-a. Folosirea instrumentelor false	89
Secțiunea a 3-a. Falsificarea de instrumente de autentificare străine	97
CAPITOLUL III. FALSURI ÎN ÎNSCRISURI.....	99
Secțiunea 1. Falsul material în înscrisuri oficiale	100
Secțiunea a 2-a. Falsul intelectual	115
Secțiunea a 3-a. Falsul în înscrisuri sub semnătură privată	131
Secțiunea a 4-a. Uzul de fals	145
Secțiunea a 5-a. Falsificarea unor înregistrări tehnice.....	156
Secțiunea a 6-a. Falsul informatic	161
Secțiunea a 7-a. Falsul în declarații ⁴³⁷	168
Secțiunea a 8-a. Falsul privind identitatea.....	185
Secțiunea a 9-a. Infrațțiuni de fals comise în legătură cu autoritatea unui stat străin	196

TITLUL VII. INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI PUBLICE	204
CAPITOL INTRODUCȚIV. CONSIDERAȚII GENERALE	204
Secțiunea 1. Codul penal în vigoare în raport cu legea anterioară.....	204
Secțiunea a 2-a. Sistematizarea incriminărilor.....	208
Secțiunea a 3-a. Situații tranzitorii. Aplicarea legii penale mai favorabile.....	209
Secțiunea a 4-a. Opinii critice și propuneri de lege ferenda	212
CAPITOLUL I. INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE CĂILE FERATE	214
Considerații generale	214
Secțiunea 1. Codul penal în vigoare în raport cu legea anterioară.....	214
Secțiunea a 2-a. Concept și caracterizare.....	215
Secțiune a 3-a. Unele trăsături comune	219
Examinarea infracțiunilor	229
Secțiunea 1. Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă	229
Secțiunea a 2-a. Neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă din culpă.....	251
Secțiunea a 3-a. Părăsirea postului și prezența la serviciu sub influența alcoolului sau a altor substanțe	266
Secțiunea a 4-a. Distrugerea sau semnalizarea falsă.....	282
Secțiunea a 5-a. Accidentul de cale ferată	308
CAPITOLUL II. INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI CIRCULAȚIEI PE DRUMURILE PUBLICE	316
Considerații generale	316
Secțiunea 1. Codul penal în vigoare în raport cu legea anterioară.....	316
Secțiunea a 2-a. Concept, caracterizare și sistematizare.....	321
Secțiunea a 3-a. Explicații complementare.....	323
Secțiunea a 4-a. Situații tranzitorii.....	325
Examinarea infracțiunilor	327
Secțiunea 1. Punerea în circulație sau conducerea unui vehicul neînmatriculat.....	327
Secțiunea a 2-a. Conducerea unui vehicul fără permis de conducere	360
Secțiunea a 3-a. Conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe	398
Secțiunea a 4-a. Refuzul sau sustragerea de la prelevarea de mostre biologice	428
Secțiunea a 5-a. Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia.....	447
Secțiunea a 6-a. Împiedicarea sau îngreunarea circulației pe drumurile publice.....	476
Secțiunea a 7-a. Nerespectarea atribuțiilor privind verificarea tehnică ori efectuarea reparațiilor	491
Secțiunea a 8-a. Efectuarea de lucrări neautorizate în zona drumului public	508

CAPITOLUL III. NERESPECTAREA REGIMULUI ARMELOR, MUNIȚIILOR, MATERIALELOR NUCLEARE ȘI AL MATERIILOR EXPLOZIVE	519
Considerații generale	519
Secțiunea 1. Sistematizarea incriminărilor	519
Secțiunea a 2-a. Codul penal în vigoare în raport cu legea anterioară.....	520
Secțiunea a 3-a. Unele trăsături comune.....	521
Examinarea infracțiunilor	525
Secțiunea 1. Nerespectarea regimului armelor și munițiilor.....	525
Secțiunea a 2-a. Uzul de armă fără drept.....	548
Secțiunea a 3-a. Falsificarea sau modificarea. Ștergerea sau modificarea marcajelor de pe armele letale	562
Secțiunea a 4-a. Nerespectarea regimului materialelor nucleare sau al altor materii radioactive	569
Secțiunea a 5-a. Nerespectarea regimului materiilor explozive	583
Secțiunea a 6-a. Nerespectarea regimului precursorilor de explozivi restricționați	594
 CAPITOLUL IV. INFRAȚIUNI PRIVITOARE LA REGIMUL STABILIT PENTRU ALTE ACTIVITĂȚI REGLEMENTATE DE LEGE	599
Considerații generale	599
Examinarea infracțiunilor	600
Secțiunea 1. Exercițarea fără drept a unei profesii sau activități	600
Secțiunea a 2-a. Neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	610
Secțiunea a 3-a. Nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	618
Secțiunea a 4-a. Camăta.....	629
 CAPITOLUL V. INFRAȚIUNI CONTRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE	644
Considerații generale	644
Secțiunea 1. Sistematizarea incriminărilor	644
Secțiunea a 2-a. Codul penal în vigoare în raport cu legea anterioară.....	644
Examinarea infracțiunilor	645
Secțiunea 1. Zădărnicierea combaterii bolilor.....	645
Secțiunea a 2-a. Omisiunea declarării unor informații	653
Secțiunea a 3-a. Contaminarea venerică.....	657
Secțiunea a 4-a. Transmiterea sindromului imunodeficiar dobândit.....	661
Secțiunea a 5-a. Răspândirea bolilor la animale și plante.....	666
Secțiunea a 6-a. Infectarea apei	670
Secțiunea a 7-a. Falsificarea sau substituirea de alimente ori alte produse	675
Secțiunea a 8-a. Comercializarea de produse alterate	680
Secțiunea a 9-a. Traficul de produse sau substanțe toxice.....	687
 CAPITOLUL VI. INFRAȚIUNI CONTRA SIGURANȚEI ȘI INTEGRITĂȚII SISTEMELOR ȘI DATELOR INFORMATICE	692
Considerații generale	692

Examinarea infracțiunilor	694
Secțiunea 1. Accesul ilegal la un sistem informatic	694
Secțiunea a 2-a. Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice	713
Secțiunea a 3-a. Alterarea integrității datelor informatice	726
Secțiunea a 4-a. Perturbarea funcționării sistemelor informatice	737
Secțiunea a 5-a. Transferul neautorizat de date informatice	745
Secțiunea a 6-a. Operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice	750
 BIBLIOGRAFIE.....	 763

TITLUL VI

INFRAȚIUNI DE FALS

CAPITOL INTRODUCȚIV

CONSIDERAȚII GENERALE

Secțiunea 1

Considerații introductive

În doctrina noastră din cea de-a doua jumătate a secolului trecut, într-o amplă analiză se susține că „Faptele incriminate sub denumirea de «infrațțiuni de fals» constituie o categorie bine particularizată și extrem de variată în sfera vastă a faptelor socotite ca social periculoase. Faptele de fals aduc o gravă atingere adevărului și încrederii care trebuie să determine formarea și desfășurarea relațiilor dintre oameni. Orice relație socială privește și se grefează pe o anumită realitate pe care subiecții relației o au în vedere și a cărei existență implică deci o reciprocă bună-credință și încredere din partea acestor subiecți; fără îndatorirea de respect față de adevăr și fără sentimentul de încredere că adevărul este efectiv respectat, relațiile sociale nu ar fi posibile decât cu anevoioase precauțiuni și cu inevitabile riscuri. De aceea legea penală a socotit că este necesar ca pentru ocrotirea relațiilor sociale, pentru asigurarea normalei formări și desfășurări a acestor relații să fie incriminate faptele prin săvârșirea cărora alterându-se adevărul se creează un grav pericol sau se aduce o vătămare anumitor relații sociale”¹.

Dacă pentru alte grupe de infrațțiuni alterarea adevărului se poate face prin diferite mijloace concepute și executate fraudulos, „La grupul special al *infrațțiunilor de fals* alterarea adevărului se face asupra unor entități (lucruri) cărora li se atribuie juridic însușirea și deci funcționarea de a servi drept probă a adevărului pe care îl exprimă sau îl atestă cu prilejul diverselor relații sociale (monede, timbre, titluri de credit, sigilii, instrumente de marcat, înscrisuri etc.), iar încrederea este acordată obiectiv lucrului care constituie prin el însuși proba adevărului”².

Doctrina reține că, prin noțiunea de *fals*, se înțelege „tot ceea ce nu corespunde adevărului. Noțiunea de fals este un concept antinomic, derivat din noțiunea de adevăr. Nu poate exista fals, adică o alterare de adevăr, decât acolo unde este de conceput existența sau posibilitatea existenței adevărului”³.

---

¹ V. Dongoroz, în V. Dongoroz (consultant științific; titlul VII; dispoziții finale; conducătorul și coordonatorul întregului volum), S. Kahane, I. Oancea, I. Fodor, N. Iliescu, C. Bulai, R. Stănoiu, V. Roșca, *Explicații Teoretice ale Codului Penal Român, vol. IV, Partea specială*, Ed. Academiei Române, București, 1972, p. 357.

² *Ibidem*, p. 358.

³ *Ibidem*, p. 358.

În ceea ce privește termenul de *falsificare*, acesta se califică ca fiind „operația prin care se realizează acțiunea de alterare a adevărului. Falsificarea presupune, ca și falsul, existența unui adevăr și a unor lucruri, entități, care servesc pentru dovedirea lui și asupra cărora se efectuează acțiunea de alterare a adevărului; neantul nu poate fi falsificat”⁴.

Acțiunea de falsificare se poate realiza prin „orice mijloace susceptibile de a produce o alterare a adevărului (plăsmuire, contrafacere, alterare, denaturare etc.).

Falsificarea poate fi materială sau intelectuală; totală sau parțială; esențială sau ajutătoare; reușită ori de natură a suscita suspiciuni etc.”⁵.

Cu privire la adevărul alterat prin falsificare, acesta „poate privi lucruri, persoane, întâmplări, situații, drepturi, obligații, angajamente, în fine orice entitate susceptibilă de a genera consecințe cu relevanță juridică. Alterarea adevărului poate privi, la rândul său, diferite aspecte, specifice fiecăreia dintre entitățile menționate, de ex.: după caz, existența sau inexistența acestora, însușirile lor calitative, întinderea, cuantumul sau valoarea lor, particularități principale, date referitoare la origine sau proveniență, la timp și loc etc.”⁶.

Referitor la noțiunea de *încredere*, s-a reținut că aceasta este „starea psihică determinată de prezumția de bună-credință pe care și-o acordă persoanele în relațiile dintre ele și de prezumția de veracitate privind existența și valoarea lucrurilor; încrederea poate fi deci *personală* (acordată unei persoane) sau *obiectivă* (acordată unui lucru)”⁷.

Ocotirea încrederii în cadrul relațiilor sociale, interumane „nu este realizată numai prin sancționarea infrajeciunilor de fals, ci și prin incriminarea altor fapte care, fără a conține o alterare de adevăr, se înfăptuiesc însă prin nesocotirea încrederii acordate unei persoane (infrajeciunile de: delapidare, abuz de încredere, gestiune frauduloasă, ruperea de sigilii și sustragerea de sub sechestru săvârșite de custode, divulgarea secretului economic și altele)”⁸.

Secțiunea a 2-a **Sistematizarea incriminărilor**

În Codul penal în vigoare infrajeciunile de fals sunt prevăzute în Titlul VI din Partea specială (art. 310-328 C. pen.), cu denumirea marginală „*Infrajeciuni de fals*”, după titlul în care sunt reglementate infrajeciunile de corupție și de serviciu.

Infrajeciunile cuprinse în acest titlu sunt grupate în trei capitole distincte, cu titluri marginale specifice, respectiv: Capitolul I („*Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori*”), Capitolul II („*Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcarea*”) și Capitolul III („*Falsuri în înscrisuri*”).

În cuprinsul Capitolului I, cu titlul marginal „*Falsificarea de monede, timbre sau alte valori*”, sunt prevăzute următoarele infrajeciuni:

- falsificarea de monede (art. 310 C. pen.);
- falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată (art. 311 C. pen.);
- falsificarea de timbre sau efecte poștale (art. 312 C. pen.);

---

⁴ *Ibidem*, p. 358.

⁵ *Ibidem*, p. 358.

⁶ *Ibidem*, p. 359.

⁷ *Ibidem*, p. 359.

⁸ *Ibidem*, p. 359.

– punerea în circulație de valori falsificate sau dobândirea de instrumente de plată fără numerar falsificate (art. 313 C. pen.);

– deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori (art. 314 C. pen.);

– emiterea frauduloasă de monedă (art. 315 C. pen.);

– falsificarea de valori străine (art. 316 C. pen.)

În Capitolul II, cu denumirea marginală „*Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare*”, sunt prevăzute următoarele infracțiuni:

– falsificarea de instrumente oficiale (art. 317 C. pen.);

– folosirea instrumentelor false (art. 318 C. pen.);

– falsificarea de instrumente de autentificare străine (art. 319 C. pen.).

Capitolul III, cu denumirea marginală „*Falsuri în înscrisuri*”, include următoarele infracțiuni:

– falsul material în înscrisuri oficiale (art. 320 C. pen.);

– falsul intelectual (art. 321 C. pen.);

– falsul în înscrisuri sub semnătură privată (art. 322 C. pen.);

– uzul de fals (art. 323 C. pen.);

– falsificarea unei înregistrări tehnice (art. 324 C. pen.);

– falsul informatic (art. 325 C. pen.);

– falsul în declarații (art. 326 C. pen.);

– falsul privind identitatea (art. 327 C. pen.);

– infracțiuni de fals comise în legătură cu autoritatea unui stat străin (art. 328 C. pen.)

Reținem faptul că pe fondul evoluției criminalității în domeniu, al apariției și evoluției instrumentelor de plată fără numerar, precum și al necesității transpunerii în legislația internă a unui instrument juridic european, față de redactarea inițială (de la 01.02.2014), legiuitorul român a modificat și completat unele texte din cuprinsul primului și ultimului capitol.

Astfel, a fost introdusă infracțiunea cu titlul marginal „*Punerea în circulație de valori falsificate sau dobândirea de instrumente de plată fără numerar falsificate (art. 313 C. pen.)*”, precum și infracțiunea de „*Falsificarea de valori străine*”, ambele prin dispozițiile Legii nr. 207/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2014/413/JAI a Consiliului⁹.

De asemenea, prin același act normativ au fost operate modificări în structura textelor de la art. 311, respectiv alin. (2)¹⁰, în structura textului de la art. 313, respectiv alin. (4)¹¹, în structura textului de la art. 313, respectiv alin. (5)¹², și în structura textelor de la art. 314 alin. (2), (3) și (4)¹³.

În același timp, textul art. 326 a fost reformulat în baza art. unic din O.U.G. nr. 28/2020¹⁴.

⁹ Publicată în M. Of. nr. 720 din 22 iulie 2021; art. I, pct. 7 și pct. 11 din lege.

¹⁰ Art. I pct. 6 din Legea nr. 207/2021.

¹¹ Art. I pct. 7 din Legea nr. 207/2021.

¹² Art. I pct. 8 din Legea nr. 207/2021.

¹³ Art. I pct. 9 și 10 din Legea nr. 207/2021.

¹⁴ Publicată în M. Of. nr. 228 din 20 martie 2020.